

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Kıyı Ege bölgesinde ve özellikle İzmir ve Aydın illerinde, tarımsal zenginliğin yanında, jeotermal kaynakların varlığı ve bunların elektrik enerjisi, konut ısıtması, termal turizm ve örtü altı sebzeçiliği ısıtmasında kullanılacak olması ile kentin büyük bir avantaja sahip olacağı düşünülmektedir. Jeotermal enerjinin sera bölgesinde kullanılması halinde, istihsal masraflarının yüzde 30-40'larını oluşturan ısıtma giderlerinde de tasarruf sağlanacak, organik sebze üretiminin gerçekleşmesiyle de üreticinin 2-3 kat daha fazla kazanç elde etmesi mümkün olacaktır. Ancak bölgede özel sektör tarafından elektrik üretiminde kullanılan ve üretim sonucu re-enjekte olunarak, 5686 Sayılı Jeotermal Yasasında "***Bu faaliyetlerde kaynağı oluşturan jeotermal sistemin korunması, kaynağın israf edilmemesi ve çevrenin korunması esas gösterilmiştir.***" denmesine rağmen, geri dönüştürülmesi gereken jeotermal akışkanların kontrolsüz olarak Menderes Nehrine deşarj olduğu görülmektedir.

Enerji elde etmek uğruna, içeriğinde ağır metal bor bulunan jeotermal atık suyun re-enjekte edilmeden Menderes Nehrine deşarj olmasına ve ağır metal içeren bu suyun tarım arazilerinde sulamada kullanılarak kirlenip, üretim yapılamaz hale gelmesine göz yumulmamalıdır. Sulama suyu kriterlerinde olumsuz etki yaratan bor minerali ve diğer ağır metaller bütün tarımsal ürünlerde toksik etki yaratmaktadır. Tıkanarak uzaklaşması mümkün olmadığından toprakların yapısının bozulmasına neden olur ve kullanılamaz hale gelir. Jeotermal santral etrafında bulunan özellikle incir, zeytin gibi mahsuller bu nedenle zarar görmeye başlamıştır.

Öte yandan, Aydın Ovası'nın can damarı konumundaki Büyük Menderes Nehri evsel (belediyelerin evsel atık suları) ve endüstriyel (deri, tekstil sanayi) atıkların arıtılmadan su ortamlarına bırakılmaları, Tarımda kullanılan doğal ve yapay gübrelerin, zirai mücadele ilaçlarının su ortamına taşınmaları, Bor içerikli Jeotermal kaynak suların re-enjekte edilmeden Büyük Menderes Nehrine deşarjı, yan dereler üzerinde bulunan zeytinyağı vb. işletmelerin atık sularının yine Büyük Menderes Nehri'ne verilmesi ile kirlenmektedir.

Sulara karışmış olan herhangi bir kirletici madde veya maddeler sulama sularıyla pek çabuk bir şekilde gıda zincirimiz içerisindeki yiyeceklerimiz etkilenmektedir. Diğer taraftan, sulardaki kirleticiler toprakların yapısına göre sızmalar şeklinde yeraltı su kaynaklarına da çeşitli yollarla karışabilme imkanına sahiptir ve bu sular insan ve hayvan sağlığı bakımından potansiyel tehlike ortamı oluşturmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Bölgenin en büyük su kaynağı olan Büyük Menderes Nehrinin suyunun dolayısıyla toprakların korunması, çevreyi kirleten her türlü etkenin ortadan kaldırılması için

6163

Bakanlığınızın çalışmaları nelerdir? Bu doğrultuda uygulanacak yaptırımlar neler olacaktır ve artırılacak mıdır?

- 2) Ülkemizin bitkisel üretiminde önemli yer tutan Menderes Havzası topraklarında sağlıklı üretimin sürdürülebilirliği ve gelecek nesillerimize intikali bakımından; ağır metal içeren jeotermal akışkanların çevre, insan ve hayvan sağlığını tehdit etmeden re-enjekte edilmesi için Bakanlığınız bir çalışma yürütecek midir?